Dosarul nr 2-9024/2024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

Dispozitivul hotărârii a fost pronunțat public în ședința din 03 decembrie 2024
Cererea de apel motivată a fost depusă la 09 decembtrie 2024 și transmisă judecătorului la data de 16 decembrie 2024
Hotărârea motivată a fost întocmită la 23 decembrie 2024
03 decembrie 2024
Judecătoria Chișinău (sediul Centru)
Instanța compusă din:
Președintele de ședință, judecător Daria Sușchevici
Grefier Vladimir Orghian

Cu participarea reprezentantului reclamantei-Guțu Liliana, avocatul Ludmila Bîrcă împuternicită în baza mandatului, seria MA nr. ***** din 03 iulie 2024, a pârâtului Guțu Alexandru, și în lipsa intervenientului accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, care a solicitat examinarea cauzei în lipsa D-lor,

A judecat în ședință publică cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Liliana către Guțu Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare , cheltuielile pentru asistența juidică și cheltuielile de judecată,

A CONSTATAT:

Reclamanta Guțu Liliana, la data de 04 iulie 2024, s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată către Guțu Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare, cheltuielile pentru asistența juidică și cheltuielile de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta Guțu Liliana a solicitat încasarea de la Guțu Alexandru în beneficiul reclamantei Guțu Liliana, pensia de întreținere pentru copilul minor *****, în mărime de ***** din salariul şi/sau din alte venituri, până la atingerea majoratului copilului, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată, cât și stabilirea domiciliului copilului minor ***** cu mama; încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantei a tuturor cheltuielilor de judecat suportate în acest proces de judecată și anume: 200,00 lei taxa de stat, taxa de timbru în sumă de 200,00 lei achitate la depunerea acțiuni și cheltuielile de asistenta juridica în sumă de ***** lei.

În fapt, Guțu Liliana, a indicat că, cu Guțu Alexandru, au încheiat căsătoria la data de 25.01.2013 la OSC *****, care a fost înregistrată sub nr. 45.

Din căsătorie s-a născut copilul *****, născută la *****. Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei *****, sediul Centru din 08 octombrie 2020 căsătoria a fost desfăcută, copilul minor a rămas să locuiască în continuare cu mama.

La desfacerea căsătoriei, Guțu Liliana nu a solicitat încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, mizând în continuare pe promisiunile tatălui copilului că v-a întreține copilul cu

cele necesare şi v-a participa la creşterea şi educarea fiicei. Astfel, după desfacerea căsătoriei şi până în prezent copilul minor locuieşte cu mama sa şi se află la întreținerea exclusivă a sa, pârâtul manifestând lipsă de interes față de copilul său, atitudine rezervată şi indolentă faţă de creşterea, educarea şi supravegherea copilului minor, sarcina aceasta revenind în mare parte doar mamei, tatăl contribuie din când în când cu sume mizere la întreținerea copilului, aproximat***** ***** lei pe luna şi nu in fiecare lună.

Conform prevederilor art. 74 din CF al RM părinții sunt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinți şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Ambii părinţi au obligația de a se îngriji de buna creştere şi i dezvoltare a copiilor lor iar părintelui căruia nu îi este încredințat spre creştere şi educare trebuie să plătească pensie de întreținere în raport cu veniturile sale în cotele prevăzute de Codul familiei a RM.

Potrivit prevederilor art. 63 CF al RM, în cazul cînd părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinţilor.

În cazul în care părinții locuiesc separat, copilul care a atins vârsta de 14 ani alege cu care dintre părinți vrea să locuiască. Dacă acesta refuză să aleagă cu care părinte vrea să locuiască, domiciliul copilului se stabileşte prin acordul părinților.

La determinarea domiciliului copilului minor, instanţa judecătorească va cere şi avizul autorității tutelare teritoriale în a cărei rază teritorială se află domiciliul fiecăruia dintre părinți. În cazul în care lipseşte acordul părinților cu privire la stabilirea domiciliului copilului, până la stabilirea acestuia de către instanţa de judecată, domiciliul copilului este considerat domiciliul părintelui cu care acesta locuieşte permanent.

În contextul în care ea şi pârâtul nu au ajuns la un consens în scris cu privire la determinarea locului de trai al copilului solicită stabilirea domiciliului copilului minor cu mama din motivul că copilul este la o vârstă fragedă şi de când sa născut a locuit cu mama, inclusiv şi în prezent locuieşte cu ea.

La moment, copilul frecventează Liceul Teoretic „***** „din *****, este eleva în clasa a *****-a, iar reclamanta este angajată la SC „*****” SRL în calitate de casier contabil şi se bucură de o reputație și caracteristica ireproșabilă.

Până în prezent, pârâtul a manifestat atitudine rezervată şi indolentă faţă de creşterea, educarea şi supravegherea copilului, până nu demult achita aproximat***** ***** lei, la moment achita suma de 1640 lei, dar aceasta suma nu este îndeajuns pentru întreținerea copilului, care necesită cheltuieli mai mari, dar pârâtul rămâne indiferent la aceasta situație.

Conform prevederilor art. 74 din CF al RM părinții sunt obligați să-şi întrețină copiii minori şi copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material.

Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinții nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare.

Legislația în vigoare şi anume art. 75 din Codul Familiei al Rep. Moldova stipulează că pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinților în mărime de ***** - pentru un copil.

Deşi este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copilului, obligația legală de întreţinere a copilului, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celui îndreptățit resursele necesare împlinirii şi a altor trebuinţe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuinţe, a tratamentelor medicale (lunare), în asemenea condiţii consideră că ***** din salariu şi alte venituri achitată lunar pentru doi copii este rezonabilă pentru a acoperi proporţional cheltuielile de întreţinere a acestora.

Reieşind din cele menționate,în drept, întemeiază acțiunea pe art. art. 166-167 Cod procedură civilă a RM, art. art.2, 14, 74, 75, 76, 79 Cod Familiei Rep. Moldova.

Poziția participanților la proces expusă în ședința de judecată.

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantei -Guțu Liliana, avocatul Ludmila Bîrcă, fiind împuternicită în baza mandatului, seria MA nr. ***** din 03 iulie 2024, a susținut acțiunea din motivele de fapt și de drept expuse, solicitând admiterea acesteia în sensul formulat.

În ședința de judecată, pârâtul Guțu Alexandru, a recunoscut parțial acțiunea, solicitând să fie determinat locul de trai al fiicei minore ***** născută la ***** în municipiul ***** cu mama acesteia, Guțu Liliana, încasarea pensiei pentru întreținerea fiicei minore *****, născută la ***** în mun.***** în mărime de ***** din salariu și alte venituri, începând cu data de 04 iulie 2024 până la atingerea majoratului de către copil, cu încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de *****) lei și cu respingerea încasării cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de ***** (*****) lei, ca fiind neîntemeiate, motivînd prin faptul că, fiica lor ***** locuiește cu mama acesteia, la fel D-lui acordă surse financiare pentru întreținerea fiicei și nu era necesar ca reclamanta să apeleze la serviciile avocatului, dar urma pe cale amiabilă să soluționeze litigiul apărut între ei.

Reprezentantul intervenientului accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, în ședința de judecată nu a fost prezent, dar a solicitat examinarea cauzei în lipsa D-lor(f.d.120).

Aprecierea instanței de judecată:

Audiind participanții la proces, examinând materialele dosarului, instanța de judecată consideră că cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Liliana către Guțu Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare, cheltuielile pentru asistența juridică și cheltuielile de judecată, urmează a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art.118 alin.(1), (3) al Codului de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanţele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sînt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Potrivit dispoziţiilor art. 130 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

Conform art. 3 alin. (1) al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Articolul 5 al Convenţiei, stipulează că statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care i recunoaşte prezenta Convenţie.

Art. 18 alin. (1) al Convenţiei date stipulează că, statele părţi vor depune eforturi pentru asigurarea recunoaşterii principiului potrivit căruia ambii părinţi au o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creşterea copilului şi asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinţilor sau, după caz, reprezentanţilor săi legali. Aceştia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Obligaţia părinţilor de a-şi întreţine material copii minori este o obligaţie fundamentală, consfinţită în art. 48 alin.(2) din Constituţia Republicii Moldova care expres stabileşte, că părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.

În corespundere cu prevederile art. 52 alin. (1), art. 53 şi art. 61 ale Codului familiei, desfacerea căsătoriei părinţilor, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului; copilului i se garantează apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime. Apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale copilului se asigură şi sunt apărate de părinţi.

Conform art. 58 alin.(1) al Codului familiei, părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat.

În speță, s-a constatat cu certitudine că la data de 25 ianuarie 2013, la Oficiul Stare Civilă ***** a fost înregistrată căsătoria între Guțu Alexandru și Guțu Liliana fiind trecută în registrul de stare civilă la nr.45.

Din căsătoria dată, la data de 02 iulie 2014 s-a născut fiica ***** ceea ce se confirmă prin certificatul de naștere eliberat la 16 iulie 2014 de OSC sectorul *****, iar părinții sunt indicați; tata Guțu Alexandru și mama Guțu Liliana (f.d.9).

Prin hotărârea Judecătoriei *****sediul Centru din 08 octombrie 2020, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Guțu Alexandru și Guțu Liliana înregistrată la 25 ianuarie 2013 de către Oficiul Stare Civilă *****, actul de căsătorie nr. 45 (f.d.11).

La rîndul său reclamanta Guțu Liliana solicită încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor *****, născută la ***** în mărime de ¼ din salariu și/sau altevenituri până la atingerea majoratului de către copil de la pârâtul Guțu Alexandru, în folosul D-ei, invocînd că, până în prezent copilul minor-fiica ***** se află în îngrijirea și educarea ei, iar pârâtul-tatăl copilului nu participă nici într-un fel in educația și întreținerea materială a copilului, manifestînd o atitudine rezervată şi o indiferență față de creșterea, educarea şi supravegherea copilului, sarcina revenindu-i în exclusivitate reclamantei, mai mult, acesta nu s-a manifestat ca părinte, nici nu s-a interesat de starea sănătății copilului. La fel, reclamanta a indicat că, de fapt, pârâtul din cînd în cînd achită copilului suma de *****,00 lei.

Instanța de judecată atestă, că reieșind din prevederile art.74-76 ale Codului familiei, părinţii sînt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreţinere se determină în baza unui contract încheiat între părinţi sau între părinţi şi copilul major inapt de muncă. Dacă lipseşte un atare contract şi părinţii nu participă la întreţinerea copiilor, pensia de întreţinere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinţi, a tutorelui copilului sau a autorităţii tutelare teritoriale.

Pensia de întreţinere pentru copilul minor se încasează din salariul şi/sau din alte venituri ale părinţilor în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii şi 1/2 – pentru 3 şi mai mulţi copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micşorat sau majorat de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părinţilor, de alte circumstanţe importante. În cazul în care unii copii rămîn cu un părinte, iar alţii – cu celălalt, pensia de întreţinere plătită în favoarea părintelui mai puţin asigurat se stabileşte într-o sumă bănească fixă, determinată conform art.76.

În cazurile cînd părintele care datorează întreţinere copilului său are un salariu şi/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primeşte salariu şi/sau alte venituri, total sau parţial, în natură, ori nu are un salariu şi/sau alte venituri, precum şi în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreţinere, sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri, este imposibilă, dificilă sau lezează substanţial interesele uneia dintre părţi, instanţa judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreţinere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă şi sub forma unei cote din salariu şi/sau alte venituri conform art.75. Cuantumul sumei băneşti fixe încasate în conformitate cu alin.(1) se determină de instanţa judecătorească, ţinîndu-se cont de starea materială şi familială a părţilor, de alte circumstanţe importante şi păstrîndu-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

Totodată, urmează a se ține cont de principiul interesului superior al copilului consacrat la art. 9 din Convenţia cu privire la drepturile copilului la care Republica Moldova este parte, de menţinerea echilibrului drepturilor copiilor al ambilor părinţi care nu se află în relaţie de

căsătorie precum şi de proporţionalitatea cuantumului pensiei de întreţinere pentru fiecare copil în parte. Mai mult ca atât, modificarea (micşorarea sau majorarea) cuantumului pensiei de întreţinere nu trebuie să favorizeze interesele unui copil în detrimentul altuia, mărimea acesteia trebuie să fie una rezonabilă şi echitabilă, determinată în exclusivitate de instanţa de judecată a cărei discreţie decizională nu trebuie să depăşească cadrul legal pertinent.

Astfel, pretenția privind încasarea pensiei de întreținere și dispunerea încasării pensiei de întreținere pentru copilul minor ***** în mărime de ¼ din salariu și/sau altevenituri până la atingerea majoratului de către copil de la pârâtul Guțu Alexandru, pînă la atingerea majoratului fiicei, instanța de judecată o consideră întemeiată.

Instanța reține faptul că, starea materială reprezintă situaţia socio-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreţinerea unei vieţi decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor imobile şi mobile deţinute în proprietate, a veniturilor obţinute din activităţi generatoare de profit, precum şi a factorilor ce influenţează nemijlocit aspectul economic al persoanei.

În susținerea poziției sale, reclamanta a menționat că cuantumul pensiei de întreținere solicitat în mărime de ¼ din toate veniturile lunare, începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată și pînă la atingerea de către copil a majoratului, vor fi acoperite cheltuielile suplimentare suportate de reclamantă.

La caz, instanța atestă că cerințele reclamantei privind încasarea pensiei în mărime de ¼ din salariul și /sau din toate veniturile lunare corespund cheltuielilor reale și necesare pentru întreținerea şi îngrijirea unui copil, constituind o valoare netă inferioară valorii minimului de existenţă calculat pentru o lună pentru întreținerea unui copil minor.

În asemenea condiții instanța consideră că încasarea pensiei în mărime de ¼ din salariul și /sau din toate veniturile lunare ale pârâtului, este rezonabilă pentru a acoperi proporţional cheltuielile de întreţinere a copilului minor.

În conformitate cu prevederile art. 3, alin (1) din Convenția ONU internațională cu privire la protecţia drepturilor copilului în toate deciziile care ii privesc pe copii, fie ca sunt luate de instituții publice sau private de ocrotiri sociale, de către tribunale, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie sa fie luate în considerare cu prioritate, iar cum a menționat repr. reclamantei, pârâtul are posibilitatea de a interveni în educația și întreținerea materială a copilului, fiind angajat, or cheltuielile suportate zilnic, nu acoperă cheltuielile necesare suportate de reclamantă pentru întreținerea fiicei minore.

Deşi este destinată a satisface, în primul rând, nevoile alimentare ale copiilor, obligaţia legală de întreţinere a copiilor, este mult mai complexă decât o simplă îndatorire alimentară, pentru că are menirea de a procura celor îndreptățiți, resursele necesare împlinirii şi a altor trebuințe, precum cele privind asigurarea unei instruiri corespunzătoare, a unei locuinţe, a tratamentelor medicale.

În corespundere cu art.2 al Legii nr. 152 din 05.07.2012 cu privire la minimul de existenţă, minimul de existenţă este un indicator ce reprezintă mărimea valorică a volumului minim de

consum al bunurilor materiale şi a serviciilor pentru satisfacerea necesităţilor principale, menţinerea sănătăţii şi pentru susţinerea viabilităţii omului.

Potrivit art. 3 al aceleiași Legi, mărimea minimului de existenţă include: mărimea valorică a coşului alimentar; cheltuielile pentru procurarea mărfurilor industriale şi pentru achitarea serviciilor prestate populaţiei și mărimea primelor şi a contribuţiilor obligatorii. Mărimea minimului de existenţă pentru o persoană se determină în lei pe fiecare lună.

Instanța de judecată reține că minimul de existență nu prevede cheltuielile necesare pentru dezvoltarea copilului: procurarea cărților, frecventarea anumitor secții sportive sau de creație, etc. activități necesare creșterii și evoluării psiho-emoționale echilibrate a copilului.

La fel instanța de judecată i-a în considerație faptul, că ambii părinţi, reieșind din legislația în vigoare, au şi poartă o răspundere comună pentru creşterea şi dezvoltarea copilului minor.

Concomitent, obligaţia părinţilor de a-şi întreţine material copii minori este o obligaţie fundamentală, consfințită în art. 48 alin.(2) din Constituţia Republicii Moldova care expres stabileşte, că părinţii au îndatorirea de a asigura creşterea, educaţia şi instruirea copiilor. Or, creşterea, educaţia şi instruirea copiilor este posibilă numai în condiţiile exercitării corespunzătoare a obligaţiilor părinteşti de întreţinere materială a acestora.

Totodată, instanţa de judecată va lua în vedere și faptul că pârâtul, Guțu Alexandru activează în cadrul SRL„TEHLAB SERVICE” (f.d.37),iar potrivit Adeverinței prezentate , salariul de funcție lunar al pârâtului constituie suma de 13.172,80 lei.

Totodată instanța ține să remarce faptul că, pârâtul Guțu Alexandru nu s-a eschivat şi nici nu se eschivează de la întrținerea fiicei sale *****,acesta făcând depuneri şi până în prezent pe contul bancar, la care are acces reclamanta şi este destinat pentru acumularea/depunerea mijloacelor financiare pentru care fapt se confirmă prin Extrasele din conturile eliberate de către BC „Moldindconbank” SA şi prin certificatul nr.225 din 25.09.2024 (f.d.83-84), or potrivit art. 18 al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului adoptată la New-York la 20.11.1989, „ambii părinți poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală si socială ținând cont de interesele acestuia”.

În acelaşi aspect juridic, alin. (1) art. 27 al Convenției stabileşte „dreptul oricărui copil la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală şi socială. Părinților le revine responsabilitatea de a asigura condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.”

Aşadar, la încasarea pensiei de întreţinere pentru copilul minor, instanţa de judecată ia în considerație informaţia de la Biroul Naţional de Statistică despre valoarea minimului de existență pentru un copil minor la vârsta corespunzătoare. Urmează a fi menționată şi jurisprudența CEDO care statuează că interesul superior al copilului trebuie să fie considerat primordial (cererea nr.43123/10 cauza P.K. vs Polonia).

Instanța reține și faptul că reclamanta a prezentat un șir de bonuri și cecuri prin care își justifică cheltuielile suportate pentru întreținerea copilului și aceste bonuri demonstrează cheltuielile anume pentru copilul minor și că aceste cheltuieli sunt lunare.

Reieşind din normele supra menționate şi circumstanțele de fapt, instanța remarcă că, în cadrul ședinței de judecată, ambii părinți au fost deacord ca locul de trai al fiicei minore ***** născută la ***** în municipiul ***** să fie determinat cu mama acesteia, Guțu Liliana cu încasarea din contul lui Guțu Alexandru în beneficiul lui Guțu Liliana pensie pentru întreținerea fiicei minore *****, născută la ***** în mun.***** în mărime de ***** din salariu și alte venituri, începând cu data de 04 iulie 2024 până la atingerea majoratului de către copil, la fel și încasearea din contul lui Guțu Alexandru în beneficiul lui Guțu Liliana a cheltuielilor de judecată în mărime de *****lei (200,00 lei pentru taxa de stat și 200,00 lei pentru taxa de tibru, achitate de reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată), iar în ce privește încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică în sumă de ***** (*****) lei, pârâtul și-a exprimat dezacordul la acest capăt de cerere, considerînd suma exagerată pentru un astfel de litigiu, unde reclamanta putea și pe calea amiabilă să soluționeze cererea dată, dacă ar fi fost înștiințat din timp de către partea reclamantă.

Articolul 18 alin.(i) al Convenției internaționale din 20.11.1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, prevede că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rînd părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. La fel este reglementată și în art.27 alin.(2) din Convenție, care prevede că părinților și oricăror altor persoane care au în grijă un copil le revine în primul rînd responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Astfel, reglementările sus menționate denotă că, conform legislației, ambii părinți au datoria de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului minor.

Art. 60 alin. (1), (4) Cod Familiei prevede, că, părinţii au dreptul şi sînt obligaţi să-şi educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc împreună sau separat. Litigiile dintre părinţi privind educaţia şi instruirea copiilor se soluţionează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Autoritatea tutelară locală recomandă părinţilor să se adreseze unui mediator pentru soluţionarea litigiului.

Potrivit Avizului-concluzie cu privire la evaluarea condițiilor de trai ale lui Guțu Liliana care pretinde la educația copilului *****, a.n.***** sub nr. ***** din 28 noiembrie 2024, Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, consideră oportun că mama Guțu Liliana dispune de condiții bune pentru creșterea și educarea copilului ***** a.n. ***** (f.d.122-123), unde condițiile de trai corespund normelor sanitaro-igienice, pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

Astfel, ca urmare a celor sus-indicate, ținînd cont de drepturile, interesele legitime și supreme ale copilului minor ***** a.n. ***** ,vîrsta acesteia, legătura biologică strînsă dintre mamă și copil, dar și faptul că ambii părinți au decis ca copilul să locuiască cu mama,instanța consideră oportun și necesar de a stabili domiciliul copilului cu mama acesteia Guțu Liliana.

Privitor la încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică:

Conform art. 82 al Codului de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a pricinii.

Conform art. 85 alin. (1) lit. a) al Codului de procedură civilă şi art. 4 pct. 1) a Legii taxei de stat nr. 1216-XII din 03 decembrie 1992, de taxa de stat pentru judecarea pricinilor civile se scutesc reclamanţii în acţiunile de încasare a pensiei de întreţinere.

În conformitate cu 98 alin. (1) al Codului de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării pricinii, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pârât proporţional părţii admise din acţiune dacă pârâtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Potrivit art.96 alin.(l) și (1^{1}) Cod de procedură civilă ” instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(l) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.

Deci, pentru justificarea cheltuielilor de judecată în legătură cu acordarea asistenței juridice, de către reclamanta Guțu Liliana au fost prezentate ordinal de plată din 03.07.2024 și ordinal de plată 30 august 2024 potrivit căruia avocatului Ludmila Bîrcă, fiind împuternicită în baza mandatului, seria MA, nr.***** din 03 iulie 2024 (f.d.6), i-au fost achitate sumele de 3500,00 lei și 3500,00 lei, iar în total suma de ***** lei pentru prestarea serviciilor de asistență juridică. (f.d 22-23).

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidentă, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație; c) listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Potrivit Recomandărilor privind cuantumul onorariilor avocaților și compensarea de către instanțele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică aprobate prin Decizia nr. 2 a Consiliului Uniunii Avocaților din 30.03.2012 (în continuare Recomandări) "la determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea problemelor juridice ridicate de speță".

Aceleași Recomandări stabilesc un model-tip de raport privind activitatea avocatului în care urmează a fi indicate descrierea activității, data efectuării acesteia, timpul cheltuit pentru efectuarea acestor activități și rata (tariful) pentru efectuarea unor astfel de acțiuni.

Cu derogare de la Recomandările sus citate, avocatul nu a prezentat careva borderou al acțiunilor efectuate pe parcursul examinării cauzei, în care ar fi indicat timpul cheltuit pentru efectuarea acțiunilor de acordare al asistenței juridice. CtEDO în acest sens cere o dare de seamă

cu privire la lucrul efectuat de avocat, în care să fie descrise suficient de detaliat acțiunile întreprinse și timpul cheltuit pentru acestea. Neprezentarea dării de seamă a dus la respingerea pretenției cu privire la costuri și cheltuieli (cauza Lupăcescu și alții c. Moldovei, 21/03/2006, § 40 și Amihalachioaie c. Moldovei, 20/04/2004, § 47).

În același context, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamant este rezonabil, CtEDO a luat în calcul noutatea și complexitatea chestiunilor de fapt și de drept puse în discuție (cauza Manole și alții c. Moldovei, 13/07/2010, § 11). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55). Pe de altă parte, dacă cauza este repetitivă și există o jurisprudență bine stabilită în privința chestiunilor disputate, CtEDO a acordat o compensație mai mică pentru asistența juridică (cauza Oprea c. Moldovei, 21/12/2010, § 55).

Astfel, reținând complexitatea cauzei, noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță, aportul avocatului la soluționarea cauzei, timpul și munca depusă de acesta, faptul în ce măsură munca lui în cauza respectivă i-a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare, rezultatul obținut, lipsa restricțiilor de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei, durata relației dintre avocat și client, experiența, reputația și abilitatea avocatului, justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză, precum și faptul că acestea urmează să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, va admite cererea parțial și va încasa cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 lei.

In acest context, instanța de judecată ține să menționeze că, admiterea parțială a cererii reclamantului cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistența juridică, în nici un caz nu este ingerința instanței de judecată în raporturile de drept instituite între reclamanta Guțu Lilina și avocatul Bîrcă Ludmila și nu este modificarea condițiilor contractuale stabilite între reclamantă și reprezentantul ei, avocatul Bîrcă Ludmila prin contractul încheiat pentru acordarea asistenței juridice în prezenta cauză civilă.

La fel, de menționat fiind și faptul, că prin compensarea parțială a costului asistenței juridice acordate reclamantei Guțu Liliana de avocatul Bîrcă Ludmila, din contul părții pârâte, instanța nu modifică onorariu plătit de reclamantă reprezentantului său, conform contractului de asistența juridică încheiat, ci dispune compensarea reclamantei din contul pârâtului doar costul asistenței juridice strict necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime în coraport cu complexitatea cazului.

În cazul în care reclamanta conform condițiilor contractuale stabilite cu reprezentantul său, a achitat ultimului costuri mai mari a asistenței juridice, decât cel care a fost compensat acesteia din contul pârâtului, atunci această este dreptul reclamantei și este realizarea condițiilor contractului de asistența juridică încheiat cu avocatul respectiv.

Totodată, instanța consideră necesar a dispune încasarea din contul lui Guțu Alexandru în folosul lui Guțu Liliana a taxei de stat în sumă de 200,00lei, cît și taxa de timbru achitate de către reclamantă la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 200,00 lei, (fapt confirmat prin ordinele de plată anexate la cauză.

Urmare a constatărilor privind circumstanțele faptice ale cauzei deduse judecății, dând o apreciere celor enumerate mai sus, reieșind din probele administrate, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar şi apreciate, în baza art.130 CPC RM, din punct de vedere al pertinenţei, admisibilităţii, veridicităţii, iar în ansamblul sub toate aspectele în coroborarea lor, instanța ajunge la concluzia de admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Liliana către Guțu Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare,cheltuielile pentru asistența juridică și cheltuielile de judecată; se determină locul de trai al fiicei minore ***** născută la ***** în municipiul ***** cu mama acesteia, Guțu Liliana;se încasează din contul lui Guțu Alexandru IDNP ***** născut la ***** în or. ***** cu ultimul domiciliu în mun.*****, str. ***** 5, apartamenul ***** în beneficiul lui Guțu Liliana IDNP ***** născută la ***** în or. *****, domiciliată în mun.*****, bl.***** ***** apartamentul 24 pensie pentru întreținerea fiicei minore *****, născută la ***** în mun.***** în mărime de ***** din salariu și alte venituri, începând cu data de 04 iulie 2024 până la atingerea majoratului de către copil cu încasarea din contul lui Guțu Alexandru IDNP ***** născut la ***** în or. ***** cu ultimul domiciliu în mun.*****, str. ***** 5, apartamenul ***** în beneficiul lui Guțu Liliana IDNP ***** născută la ***** în or. *****, domiciliată în mun.*****, bl.***** ***** apartamentul 24, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de *****) lei și cheltuielile de judecată în mărime de *****lei, iar în total suma de ***** lei, în rest se resping cerințele, ca fiind neîntemeiate.

În conformitate cu art. 238-241 CPC al RM, instanța de judecată,

A HOTĂRÂT:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Guțu Liliana către Guțu Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Pentru Protecția Drepturilor Copilului s. *****, privind determinarea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei alimentare,cheltuielile pentru asistența juridică și cheltuielile de judecată.

Se determină locul de trai al fiicei minore ***** născută la ***** în municipiul ***** cu mama acesteia, Guțu Liliana.

Se încasează din contul lui Guțu Alexandru IDNP ***** născut la ***** în or. ***** cu ultimul domiciliu în mun.*****, str. ***** 5, apartamenul ***** în beneficiul lui Guțu Liliana IDNP ***** născută la ***** în or. *****, domiciliată în mun.*****, bl.***** ***** apartamentul 24 pensie pentru întreținerea fiicei minore *****, născută la ***** în mun.***** în mărime de ***** din salariu și alte venituri, începând cu data de 04 iulie 2024 până la atingerea majoratului de către copil.

Se încasează din contul lui Guțu Alexandru IDNP ***** născut la ***** în or. ***** cu ultimul domiciliu în mun.*****, str. ***** 5, apartamenul ***** în beneficiul lui Guțu Liliana IDNP ***** născută la ***** în or. *****, domiciliată în mun.*****, bl.***** *****

apartamentul 24, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de *****) lei și cheltuielile de judecată în mărime de *****) lei, iar în total suma de ***** lei, în rest se resping cerințele.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău timp de 30 zile din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

Președintele de ședință judecător **Daria Sușchevici**